Lietas arhīva Nr. CA-0016-21/10
ECLI:LV:ZAT:2021:0125.C16116215.7.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2021.gada 25.janvārī

Zemgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente Svetlana Maršāne, tiesnese Inese Skudra, tiesnese Inese Belicka
izskatīja rakstveida procesā civillietu /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. A/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu sakarā ar atbildētāja /pers. A/ apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2018.gada 21.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] /Nosaukums A/ 2015.gada 28.decembrī cēla Jēkabpils rajona tiesā (no 2018.gada 1.marta Zemgales rajona tiesa) prasību pret /pers. A/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu, kurā saskaņā ar Civillikuma 1635., 1770., 1771., 1775., 1779.pantu lūdza tiesu piedzīt no atbildētāja /pers. A/ par labu /Nosaukums A/, bet neizmantotos naudas līdzekļus viesnīcu izdevumiem par kopējo summu 5428,04 *EUR*.

Prasība pamatota ar šādiem argumentiem.

2008.gada 29.septembrī /Nosaukums A//vieta/ policijas Izmeklēšanas dienesta Izmeklēšanas daļā (turpmāk arī – Izmeklēšanas daļa) tika uzsākts kriminālprocess Nr./numurs/ (turpmāk arī - Kriminālprocess) par /Nosaukums A/ budžetam piešķirto valsts naudas līdzekļu izkrāpšanu, ko 2007. un 2008.gadā veikušas /Nosaukums A/amatpersonas, dodoties komandējumos, tostarp arī atbildētājs. Minētā kriminālprocesa ietvaros prasītājs tika atzīts par cietušo.

Atbildētājs ar /Nosaukums A/ komandiera pavēlēm 2007.un 2008.gadā bija nosūtīts vairākos ārvalstu komandējumos. Minēto komandējumu nodrošināšanai, saskaņā ar Ministru kabineta 2002.gada 28.maija noteikumiem Nr.219 „Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem un darbinieku darba braucieniem saistītie izdevumi" (turpmāk arī – Noteikumi Nr.219), no prasītāja konta atbildētāja kontā tika ieskaitīti naudas līdzekļi, kas sevī ietvēra dienas naudu, viesnīcas, ceļa un apdrošināšanas izdevumus.

Pēc atgriešanās no komandējuma, saskaņā ar Noteikumu Nr.219 10.1.apakšpunktu, atbildētājam bija jāatmaksā prasītājam avansa atlikuma summa par naktsmītnes izdevumiem, ja tāda bija radusies, pārskaitot neizlietotos naudas līdzekļus prasītāja kontā.

Prasītājs 2015.gada 30.martā saņēma Izmeklēšanas daļas vēstuli, ar kuru prasītājam, kā cietušai personai, paziņots par 2015.gada 26.marta lēmumu izbeigt Kriminālprocesu daļā pret atbildētāju (turpmāk arī Lēmums).

Lēmumā norādīts, ka Kriminālprocess daļā pret atbildētāju ir izbeidzams, jo astoņās krāpšanas epizodēs, kurās atbildētāja darbības kvalificējamas pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas un 180.panta pirmās daļas, iestājies kriminālprocesu nepieļaujošs apstāklis - kriminālatbildības noilgums.

Kaut arī Kriminālprocesā par atbildētāja izdarīto noziedzīgo nodarījumu iestājies kriminālatbildības piemērošanas noilgums, tas neizslēdz prasītāja kā cietušās personas tiesības nodarītā materiālā kaitējuma atgūšanai, vērsties civiltiesiskā kārtībā pret atbildētāju, kā arī atbildētāja civiltiesisko atbildību nosaka Militārā dienesta likuma 71.panta pirmā daļa.

Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 96.panta trešo daļu un Kriminālprocesa likuma 380.pantu, norādīts, ka persona netiek reabilitēta, ja kriminālprocesu izbeidz ar lēmumu, kāds ir paredzēts Kriminālprocesa likuma 377.panta 3.punktā - ja iestājies noilgums.

Lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu daļā pret atbildētāju procesa virzītājs norādīja, ka atbildētāja vaina ir pierādīta septiņās krāpšanas epizodēs šādu komandējumu laikā:

1) atbildētājs (tajā laikā /Nosaukums A//amats/), pamatojoties uz /Nosaukums A//amats/2007.gada 18.maija pavēli Nr./numurs/, kopā ar citām /Nosaukums A/amatpersonām tika nosūtīts komandējumā uz /vieta/laikā no 2007.gada 21.maija līdz 2007.gada 31.maijam. Pēc atgriešanās no komandējuma atbildētājs iesniedza /Nosaukums A/Centrālajā algu aprēķinu sektorā (CAAS) avansa norēķinu Nr.2395 ar tam pievienotu viesnīcas /Nosaukums B/ rēķinu Nr.4212 par summu UAH 8900. Faktiski atbildētājs viesnīcā /Nosaukums B/ komandējuma laikā nav uzturējies, tādējādi nodarīja prasītājam zaudējumus 1317,01 *EUR*;

2) atbildētājs (tajā laikā /Nosaukums A//amats/), pamatojoties uz /Nosaukums A//amats/2007.gada 20.jūnija pavēli Nr./numurs/, kopā ar citām /Nosaukums A/ amatpersonām tika nosūtīts komandējumā uz /vieta/laikā no 2007.gada 20.jūnija līdz 2007.gada 22.jūnijam. Pēc atgriešanās no komandējuma, atbildētājs iesniedza /Nosaukums A/ avansa norēķinu Nr.2480 ar tam pievienotu viesnīcas /Nosaukums C/ rēķinu Nr.001081014 par summu LT 680. Faktiski atbildētājs viesnīcā /Nosaukums C/ komandējuma laika nav uzturējies, tādējādi nodarīja prasītājam zaudējumus 196,41 *EUR*;

3) atbildētājs (tajā laikā /Nosaukums A//amats/), pamatojoties uz /Nosaukums A//amats/2007.gada 14.augusta pavēli Nr./numurs/, kopā ar citām /Nosaukums A/ amatpersonām tika nosūtīts komandējumā uz /vieta/laikā no 2007.gada 16.augusta līdz 2007.gada 17.augustam. Pēc atgriešanās no komandējuma atbildētājs iesniedza /Nosaukums A/ avansa norēķinu Nr.3315 ar tam pievienotu viesnīcas /Nosaukums C/ rēķinu Nr.001081280 par summu LT 340. Faktiski atbildētājs viesnīcā /Nosaukums C/ komandējuma laikā nav uzturējies, tādējādi nodarīja prasītājam zaudējumus 98,69 *EUR*;

4) atbildētājs (tajā laikā /Nosaukums A//amats/), pamatojoties uz /Nosaukums A//amats/2007.gada 24.augusta pavēli Nr./numurs/, kopā ar citām /Nosaukums A/amatpersonām tika nosūtīts komandējumā uz /vieta/laikā no 2007.gada 26.augusta līdz 2007.gada 31.augustam. Pēc atgriešanās no komandējuma atbildētājs iesniedza /Nosaukums A/ avansa norēķinu Nr.3526 ar tam pievienoto viesnīcas /Nosaukums B/ rēķinu Nr.4438 par summu UAH 4450. Faktiski atbildētājs viesnīcā /Nosaukums B/ komandējuma laikā nav uzturējies, tādējādi nodarīja prasītājam zaudējumus 652,17 *EUR*;

5) atbildētājs (/Nosaukums A//amats/), pamatojoties uz /Nosaukums A//amats/2007.gada 20.novembra pavēli Nr./numurs/, kopā ar citām /Nosaukums A/ amatpersonām tika nosūtīts komandējumā uz /vieta/ laikā no 2007.gada 19.novembra līdz 2007.gada 25.novembrim. Pēc atgriešanās no komandējuma atbildētājs iesniedza /Nosaukums A/ avansa norēķinu Nr.4857 ar tam pievienotu viesnīcas /Nosaukums B/ rēķinu Nr.4719 par summu UAH 18993,58. Faktiski atbildētājs viesnīcā /Nosaukums B/ komandējuma laikā nav uzturējies, tādējādi nodarīja prasītājam zaudējumus 2553,90 *EUR*;

6) atbildētājs (tajā laikā /Nosaukums A//amats/), pamatojoties uz /Nosaukums A//amats/2007.gada 3.jūlija pavēli Nr./numurs/, kopā ar citām /Nosaukums A/ amatpersonām tika nosūtīts komandējumā uz /vieta/laikā no 2007.gada 4.jūlija līdz 2007.gada 5.jūlijam. Pēc atgriešanās no komandējuma atbildētājs iesniedza /Nosaukums A/ avansa norēķinu Nr.634 ar tam pievienotu viesnīcas /Nosaukums C/ rēķinu Nr.001081087 par summu LT 340. Faktiski atbildētājs viesnīcā /Nosaukums C/ komandējuma laikā nav uzturējies, tādējādi nodarīja prasītājam zaudējumus 98,69 *EUR*;

7) atbildētājs (tajā laikā /Nosaukums A//amats/), pamatojoties uz /Nosaukums A//amats/2008.gada 21.aprīļa pavēli Nr./numurs/, kopā ar citām /Nosaukums A/ amatpersonām tika nosūtīts komandējumā uz /vieta/ laikā no 2008.gada 20.aprīļa līdz 2008.gada 30.aprīlim. Pēc atgriešanās no komandējuma atbildētājs iesniedza /Nosaukums A/ avansa norēķinu Nr.3269 ar tam pievienotu viesnīcas /Nosaukums B/ rēķinu Nr.5229 par summu UAH 12921,75. Faktiski atbildētājs viesnīcā /Nosaukums B/ komandējuma laikā nav uzturējies, tādējādi nodarīja prasītājam zaudējumu 511,17 *EUR*.

Lēmumā par Kriminālprocesa izbeigšanu daļā pret atbildētāju ir norādīts, ka, izkrāpjot /Nosaukums A/ budžeta naudas līdzekļus, atbildētājs izdarīja noziedzīgus nodarījumus atbilstoši Krimināllikuma 177.panta pirmajai daļai un 180.panta pirmajai daļai un viņa vaina ir pierādīta ar ārvalstu (/vieta//vieta/) tiesībsargājošo iestāžu atbildēm, kuras saņemtas starptautiskās krimināltiesiskās sadarbības ietvaros, kā arī ar atbildētāju konkrētajā komandējumā komandēto /Nosaukums A/ amatpersonu liecībām (lietas 1.sējums, 4.-8.lapa).

[2] Atbildētājs iesniedza rakstveida paskaidrojumu par celto prasību, kurā norādījis, ka uzturoties ārvalstu komandējumos, dzīvoja viesnīcās, kuru nosaukumus neatceras. Dzīves laikā gūtās galvas traumas dēļ ir radušies daļēji atmiņas zudumi, kā arī ir pagājuši vairāki gadi, kopš devās minētajos komandējumos. Norāda, ka savu vainu atzīst daļēji, tādējādi, ka lūdza dažreiz parakstīt viņa komandējuma atskaites dokumentus saviem darba biedriem, jo dažādu iemeslu dēļ nebija iespējas pašam ierasties Rīgā atskaitīties (lietas 42.lapa).

[3] Ar Jēkabpils rajona tiesas 2016.gada 2.novembra lēmumu tika apturēta tiesvedība civillietā līdz likumīgā spēkā stājas nolēmums Kriminālprocesā *(lietas 1.sējums, 56.-57.lapa)*.

Ar Zemgales rajona tiesas 2018.gada 8.jūnija lēmumu tiesvedība civillietā atjaunota, jo 2018.gada 16.martā ir stājies spēkā galīgais nolēmums Kriminālprocesā *(lietas 1.sējums, 60.lapa)*.

[4] Ar Zemgales rajona tiesas 2018.gada 21.septembra spriedumu apmierināta pilnīgi /Nosaukums A/prasība pret /pers. A/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu, nospriests piedzīt no /pers. A/ par labu /Nosaukums A/zaudējumus 5428,04 EUR, valsts ienākumos valsts nodevu 451,76 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 6,43 EUR. /Nosaukums A/noteiktas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt 6% gadā no pamatparāda summas 5428,04 EUR.

Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Atsaucoties uz Civillikuma 1635., 1770., 1779.panta noteikumiem, spriedumā norādīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums rodas sakarā ar neatļautu darbību. Zaudējumu atlīdzības pienākums rodas iestājoties obligātiem tā priekšnoteikumiem – nodarītāja prettiesiskajai rīcībai, zaudējumu esamībai, cēloniskajam sakaram.

[4.2] Lietā nepastāv strīds par prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem par atbildētāja komandējumu laiku un vietu, faktu, ka atbildētājs bija saņēmis no prasītāja naudas līdzekļus avansā komandējuma izdevumu nodrošināšanai (dienas nauda, viesnīcas, ceļa un apdrošināšanas izdevumiem). Tāpat nepastāv strīds par to, ka atbildētājs ir iesniedzis prasītāja grāmatvedībā izdevumu apliecinošos dokumentus avansa norēķinam, kas norādīti prasības pieteikumā un tam pievienoti.

Tiesa konstatēja, ka prasītāja aprēķinātais zaudējuma apmērs 5428,04 EUR atbilst atbildētāja iesniegtajiem avansa norēķiniem par komandējumiem, kas veikti 2007.-2008.gadā (lietas 1.sējums, 20.-21., 22.-35.lapa).

[4.3] Atsaucoties uz Civilprocesa likuma 96.panta trešās daļas noteikumiem, norādīts, ka saskaņā ar 2015.gada 26.marta Izmeklēšanas daļas lēmumu Kriminālprocess daļā pret atbildētāju ir izbeigts pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377.panta 3.punktu, kas noteic, ka kriminālprocesu nedrīkst uzsākt, bet uzsākts process ir jāizbeidz, ja iestājies noilgums (lietas 1.sējums, 10.-19.lapa).

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 380.panta noteikumiem norādītā kriminālprocesa izbeigšanas gadījumā persona netiek reabilitēta, kas pēc būtības nozīmē, ka tiek konstatēta personas vaina viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

No 2015.gada 26.marta Izmeklēšanas daļas lēmuma redzams, ka izmeklēšanas gaitā ir konstatēta atbildētāja vaina noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas un 180.panta pirmās daļas, izkrāpjot /Nosaukums A/ budžeta naudas līdzekļus kopējā apmērā 5428,04 EUR, par kuru piedziņu no atbildētāja prasītāja labā ir celta konkrētā prasība.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 16.janvāra lēmumu un Rīgas apgabaltiesas 2018.gada 16.marta lēmumu ir noraidīta atbildētāja sūdzība par 2015.gada 26.marta Izmeklēšanas daļas lēmumu un lēmums atstāts negrozīts (lietas 1.sējums, 67.-73., 75.-76.lapa).

No Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 16.janvāra lēmuma redzams, ka, izskatot atbildētāja sūdzību par 2015.gada 26.marta Izmeklēšanas daļas lēmumu, tiesa atkārtoti ir pārbaudījusi pierādījumus lietā un konstatējusi atbildētāja darbībās Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā un 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu.

Tiesa konstatēja, ka Kriminālprocesa ietvaros, veicot pirmstiesas izmeklēšanu par piešķirto finanšu līdzekļu iespējamu pretlikumīgu izmantošanu, atrodoties ārvalstu komandējumos laika periodā no 2007.gada janvāra līdz 2008.gada augustam, pamatojoties uz /Nosaukums A//amats/ pavēlēm, ārvalstu komandējumos devušās /Nosaukums A/amatpersonas, tai skaitā atbildētājs, un konstatēts, ka komandējumam piešķirtos naudas līdzekļus viesnīcu izdevumiem atbildētājs nav izlietojis tam paredzētam mērķim, savukārt prasītāja grāmatvedībā sniedzis nepatiesus (viltotus) viesnīcu rēķinus, līdz ar to atbildētājs ir izdarījis piecus atsevišķus noziedzīgus nodarījumus pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas un divus – pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas.

Tiesa atzina, ka minētajos Kriminālprocesa lēmumos konstatētie apstākļi pilnībā pierāda atbildētāja zaudējumu atlīdzināšanas pienākumu.

Atbildētāja iebildumi pret celto prasību ir nepamatoti. Nav izšķirošas nozīmes apstāklim, kas parakstīja avansa norēķinu, jo lietā ir noskaidrots, ka visi avansa norēķini ir iesniegti saskaņā ar atbildētāja gribu un avansa norēķiniem ir pievienoti atbildētāja iesniegtie izdevumu apliecinošie dokumenti.

Tiesa nepiekrīt atbildētāja un viņa pārstāvja norādei, ka prasītājam bija iespējams novērst zaudējumu rašanos, ja tas būtu ar lielāku rūpību izvērtējis atbildētāja iesniegtos avansa norēķinus un nepieņemtu dokumentus, kas ir nepienācīgi noformēti vai rada šaubas.

Tiesa uzskata, ka prasītājam pieņemot atbildētāja, kā /Nosaukums A//amats/, iesniegtos dokumentus nebija pamata tam neuzticēties, pieļaut, ka atbildētājs rīkojas prettiesiski. Savukārt, pieņemot no atbildētāja avansa norēķinus, neatņem prasītājam tiesības tos vēlāk pārbaudīt un aprēķināt zaudējumus konstatējot to neatbilstību. Turklāt neatbilstošu norēķinu dokumentu iesniegšana neatsvabina atbildētāja pienākumu izpildīt Ministru kabineta 2002.gada 28.maija noteikumu Nr.219 „Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem un darbinieku darba braucieniem saistītos izdevumus" 10.1.apakšpunkta prasības.

[4.4] Ņemot vērā, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 4.punktu prasītājs iesniedzot prasību tiesā ir atbrīvotas no tiesas izdevumu samaksas, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami tiesas izdevumi 458,19 EUR, kas sastāv no valsts nodevas 451,76 EUR (atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1. punkta "b" apakšpunktam) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumiem ir 6,43 EUR (lietas 1.sējums, 2.lapa).

[4.5] Saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu un Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos sešus procentus gadā no piespriestās, bet neatmaksātās pamatparāda summas, taču nepārsniedzot pamatsummas apmēru (lietas 1.sējums, 201.-204.lapa).

[5] Atbildētājs /pers. A/ iesniedza apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2018.gada 21.septembra spriedumu, pārsūdzot spriedumu daļēji, proti, daļā par zaudējumu 3056,60 EUR piedziņu, lūdzot Zemgales apgabaltiesu noraidīt prasību šajā daļā.

Apelācijas sūdzība motivēta ar šādiem argumentiem.

[5.1] Tiesa pieļāvusi Civilprocesa likuma 13.panta otrās daļas pārkāpumu, spriedumu pamatojot ar dokumentiem (rēķini), kas nav valsts valodā, bet lietuviešu, krievu, ukraiņu u.c., un tiem nav pievienoti noteiktā kārtībā apliecināti tulkojumi valsts valoda. Līdz ar to Zemgales rajona tiesas spriedums ir atceļams un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 427.panta pirmās daļas 3.punktu.

[5.2] Tiesa nav ņēmusi vērā, ka lietas materiālos (lietas 1.sējums, 31. un 35.lapa) atrodas pierādījumi - kases ieņēmumu čeki par samaksātajiem viesnīcas pakalpojumiem kā maksājumu apliecinoši dokumenti.

Lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu daļā pret atbildētāju, procesa virzītājs norādīja, ka atbildētāja vaina ir pierādīta septiņās krāpšanas epizodēs komandējumu laikā, konkrēti, par patiesībai neatbilstošu rēķinu iesniegšanu. Lēmumā nav vērtēta kases ieņēmumu čeku atbilstība patiesībai un atbildētājs netika turēts aizdomās, konkrēti, par nepatiesu kases ieņēmumu čeku iesniegšanu /Nosaukums A/grāmatvedībai.

Līdz ar to tiesa nepamatoti apmierināja prasību daļā par zaudējumu 3065,60 EUR piedziņu.

[5.3] Tiesa ir tiesīga noraidīt prasību kā nepierādītu, ja nav iesniegti attiecīgi pierādījumi vai izskaidrot pusei, kādi papildu pierādījumi ir vajadzīgi. Atbildētājs pirmās instances tiesā izteica iebildumus, ka lietas materiālos atrodas maksājumu apliecinoši dokumenti par konkrēto summu, kura nevar tikt uzskatīta par zaudējumiem. Tiesa atbildētājam nav norādījusi, ka minētie pierādījumi nav pietiekami, lai pierādītu atbildētāja apgalvojumu par viesnīcas pakalpojumu apmaksu. Lietas materiālos nav konstatēti pierādījumi tam, ka kases ieņēmumu čeki būtu atzīti par viltotiem vai nepatiesiem. Līdz ar to tie tiesai nebija jāņem vērā un tos nebija pamata ieskaitīt nodarīto zaudējumu apmērā.

[5.4] Atsaucoties uz likuma ,,Par grāmatvedību" 2.panta otro daļu un 7.panta pirmo daļu, norādīts, ka, lai konstatētu, ka atbildētājs ir samaksājis par viesnīcas pakalpojumiem, līdz ar to nav nodarījis zaudējumus 3065,60 EUR, jābūt attiecīgam dokumentam, kas to apliecina. Lietas materiālos atrodas - kases ieņēmumu čeki (lietas 1.sējums, 31., 35.lapa), kas arī noteiktā kārtībā tika iegrāmatoti no prasītāja puses - /Nosaukums A/grāmatvedībā (lietas 1.sējums, 216.-219.lapa).

[6] Ar Zemgales apgabaltiesas tiesneses 2018.gada 5.decembra lēmumu ierosināta apelācijas tiesvedība sakarā ar atbildētāja /pers. A/ apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2018.gada 21.septembra spriedumu civillietā Nr.C16116215 /Nosaukums A/ prasībā pret /pers. A/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu un nolemts nolikt lietu izskatīšanai apelācijas instances tiesas sēdē 2019.gada 20.martā plkst. 14.30 (lietas 1.sējums, 224.lapa).

Lietas izskatīšana 2020.gada 20.martā tika atlikta saskaņā ar Civilprocesa likuma 210.panta pirmās daļas 2.punktu uz 2019.gada 19.jūniju plkst.15.00 (lietas 230.lapa). Lietas izskatīšana 2020.gada 19.jūnijā tika atlikta uz 2019.gada 21.oktobri plkst.14.00, dodot iespēju atbildētājam iepazīties ar prasītāja iesniegtajiem papildu dokumentiem (lietas 253.-254.lapa).

Lietas izskatīšana 2019.gada 21.oktobrī un 2019.gada 28.novembrī tika atlikta, dodot pusēm iespēju risināt jautājumu par izlīguma noslēgšanu lietā (lietas 268.-269., 283.lapa).

Civillietas Nr.C16116215 izskatīšana tika nozīmēta uz 2020.gada 25.martu plkst.13.00, bet, ievērojot drošības pasākumus, kas saistīti ar ārkārtējās situācijas izsludināšanu un koronavīrusa izraisītās slimības ,,COVID-19" izplatības risku mazināšanu, civillieta tika noņemta no izskatīšanas (lietas 1.sējums, 285.lapa).

Civillieta nozīmēta izskatīšanai 2020.gada 11.novembrī plkst.13.00.

[7] Ar Zemgales apgabaltiesas 2020.gada 30.oktobra lēmumu saskaņā ar Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 10.pantu mainīta civillietas izskatīšanas forma un noteikta civillietas Nr.C16116215/Nosaukums A/prasībā pret /pers. A/ par zaudējumu atlīdzības piedziņu, kas Zemgales apgabaltiesas tiesvedībā atrodas sakarā ar atbildētāja /pers. A/ apelācijas sūdzību par Zemgales rajona tiesas 2018.gada 21.septembra spriedumu, izskatīšana rakstveida procesā 2020.gada 11.novembrī. Paziņots, ka civillietu izskatīs tiesa šādā sastāvā: tiesnese Svetlana Maršāne, tiesnese Inese Skudra un tiesnese Inese Belicka, izskaidrojot, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 18.-22.pantu, 74.panta otrās daļas 3.punktu lietas dalībniekiem ir tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim vai tiesas sastāvam, pieteikums iesniedzams tiesā ne vēlāk kā vienu dienu pirms civillietas izskatīšanas. Noteikts, ka papildu paskaidrojumi vai procesuālie lūgumi iesniedzami rakstveidā līdz 2020.gada 6.novembrim (lietas 2.sējums, 1.-3.lapa).

Lēmuma noraksts lietas dalībniekiem nosūtīts 2020.gada 30.oktobrī (lietas 2.sējums, 1.-3.lapa).

Motīvu daļa

[8] Zemgales apgabaltiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apelācijas sūdzības motīvus, atzīst, ka atbildētāja /pers. A/ apelācijas sūdzība nav pamatota, /Nosaukums A/prasība daļā par zaudējumu atlīdzības 3065,60 EUR piedziņu ir pamatota un apmierināma.

[9] Atbilstoši Civilprocesa likuma 426.panta pirmās daļas noteikumiem apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts apelācijas sūdzībā.

Atbildētājs ar iesniegto apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesas 2018.gada 21.septembra spriedumu pārsūdzējis daļā, ar kuru no /pers. A/ par labu /Nosaukums A/ piedzīti zaudējumi 3065,60 EUR.

Līdz ar to Zemgales apgabaltiesa izskata civillietu daļā par zaudējumu atlīdzības 3065,60 EUR piedziņu un arī daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu, jo tiesāšanās izdevumu atlīdzināšana ir atkarīga no prasības apmierināšanas apjoma.

[10] Zemgales rajona tiesas 2018.gada 21.septembra spriedums daļā, ar kuru no /pers. A/ par labu /Nosaukums A/ piedzīti zaudējumi 2362,44 EUR nav pārsūdzēts, līdz ar to šajā daļā atbilstoši Civilprocesa likuma 203.panta otrās daļas noteikumiem ir stājies spēkā.

[11] Civilprocesa likuma 432.panta piektajā daļā noteikts, ka, ja apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma argumentācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka Zemgales rajona tiesa ir vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudījusi pierādījumus lietā un novērtējusi tos atbilstoši Civilprocesa likuma 97.panta noteikumiem. Zemgales rajona tiesas 2018.gada 21.septembra spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, līdz ar to apelācijas instances tiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma argumentācijai un saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piektās daļas noteikumiem atzīst, ka Civilprocesa likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā nav nepieciešams norādīt.

[12] Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka atbildētāja /pers. A/ apelācijas sūdzība nav pamatota.

[12.1] Apelācijas sūdzība norādīts, ka tiesa pieļāvusi Civilprocesa likuma 13.panta otrās daļas pārkāpumu, spriedumu pamatojot ar dokumentiem (rēķini), kas nav valsts valodā, un tiem nav pievienoti noteiktā kārtībā apliecināti tulkojumi valsts valoda. Līdz ar to Zemgales rajona tiesas spriedums ir atceļams un lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai pirmās instances tiesā, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 427.panta pirmās daļas 3.punktu.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka nav pamata Zemgales rajona tiesas sprieduma atcelšanai saskaņā ar Civilprocesa likuma 427.panta pirmās

daļas 3.punktu.

Tas apstāklis, ka prasības pieteikumam ir pievienoti atbildētāja avansa norēķiniem pievienotie rēķini svešvalodā, nedod pamata secināt, ka civillietas izskatīšanas gaitā pirmās instances tiesa ir pārkāpusi procesuālo tiesību normas par tiesvedības valodu.

Civilprocesa likuma 13.panta otrajā daļā noteikts, ka dokumentus svešvalodās lietas dalībnieki iesniedz, pievienojot noteiktā kārtībā apliecinātu tulkojumu valsts valodā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 13.panta trešo daļu tiesa var pieļaut atsevišķas procesuālās darbības arī citā valodā, ja to lūdz kāds no lietas dalībniekiem un ja visi lietas dalībnieki tam piekrīt. Tiesas sēdes protokols un tiesas nolēmumi rakstāmi valsts valodā.

Rēķini svešvalodā par viesnīcu pakalpojumiem ārvalstīs pievienoti atbildētāja avansa norēķiniem, līdz ar to nav šaubu, ka rēķinu saturs atbildētājam bija zināms, iesniedzot tos prasītāja grāmatvedībā. Šie rēķini ir izvērtēti Lēmumā par Kriminālprocesa izbeigšanu daļā un atzīti par patiesībai neatbilstošiem (viltotiem) attiecīgi kvalificējot atbildētāja izdarīto noziedzīgo nodarījumu.

No civillietas materiāliem neizriet, ka atbildētājs pirmās instances tiesā būtu izteicis iebildumus par to, ka nav iesniegti rēķinu tulkojumi. Ņemot vērā, ka šādi iebildumi izteikti apelācijas sūdzībā, prasītājs apelācijas instances tiesā iesniedza atbildētāja avansa norēķiniem pievienoto rēķinu tulkojumus valsts valodā (lietas 1.sējums, 236.-249.lapa).

[12.2] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nav ņēmusi vērā, ka lietas materiālos (lietas 1.sējums, 31. un 35.lapa) atrodas pierādījumi - kases ieņēmumu čeki par samaksātajiem viesnīcas pakalpojumiem kā maksājumu apliecinoši dokumenti, kas noteiktā kārtībā tika iegrāmatoti no prasītāja puses - /Nosaukums A/ grāmatvedībā.

Norādīts, ka atbildētājs kopā ar citām /Nosaukums A/ amatpersonām tika nosūtīts komandējumā uz /vieta/laikā no 2007.gada 19.novembra līdz 2007.gada 25.novembrim, pēc atgriešanās no komandējuma atbildētājs iesniedza /Nosaukums A/ avansa norēķinu Nr.4857 ar tam pievienotu viesnīcas /Nosaukums B/ kases ieņēmumu čeku Nr.361561 (2007.gada 1.decembris) par summu UAH 18993,58. Faktiski atbildētājs par viesnīcas /Nosaukums B/ pakalpojumiem ir samaksājis, tādējādi nav nodarījis prasītājam zaudējumu 2553,90 EUR apmērā.

Atbildētājs kopā ar citām /Nosaukums A/ amatpersonām tika nosūtīts komandējumā uz /vieta/laikā no 2008.gada 20.aprīļa līdz 2008.gada 30.aprīlim, pēc atgriešanās no komandējuma atbildētājs iesniedza /Nosaukums A/ avansa norēķinu Nr.3269 ar tam pievienotu viesnīcas /Nosaukums B/ kases ieņēmumu čeku Nr.431562 (2008.gada 28.aprīlis) par summu UAH 12921,75. Faktiski atbildētājs par viesnīcas /Nosaukums B/ pakalpojumiem ir samaksājis, tādējādi nav nodarījis prasītājam zaudējumu 511,70 EUR apmērā.

Lēmumā par Kriminālprocesa izbeigšanu daļā pret atbildētāju procesa virzītājs norādīja, ka atbildētāja vaina ir pierādīta septiņās krāpšanas epizodēs komandējumu laikā, konkrēti, par patiesībai neatbilstošu rēķinu iesniegšanu. Lēmumā nav vērtēta kases ieņēmumu čeku atbilstība patiesībai un atbildētājs netika turēts aizdomās par nepatiesu kases ieņēmumu čeku iesniegšanu /Nosaukums A/grāmatvedībai.

Līdz ar to atbildētāja ieskatā tiesa nepamatoti apmierināja prasību daļā par zaudējumu 3065,60 EUR piedziņu.

Apelācijas instances tiesa par nepamatotu atzīst atbildētāja viedokli, ka apelācijas sūdzībā minētie čeki apliecina samaksas veikšanu par viesnīcas pakalpojumu izmantošanu norādītajos laika posmos komandējuma laikā un attiecīgi pierāda, ka prasība daļā par zaudējumu 3065,60 EUR piedziņu ir apmierināta nepamatoti.

Nav pamatots arī atbildētāja viedoklis, ka tiesai atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta ceturtās daļas noteikumiem bija pienākums izskaidrot atbildētājam, ka minētie pierādījumi nav pietiekami, lai pierādītu atbildētāja apgalvojumu par viesnīcas pakalpojumu apmaksu.

Pirmās instances tiesa pareizi konstatēja, un tas nav apstrīdēts, ka ar spēkā stājušos /Nosaukums A//vieta/policijas Izmeklēšanas dienesta Izmeklēšanas daļas 2015.gada 26.marta lēmumu Kriminālprocess daļā pret atbildētāju ir izbeigts, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377.panta 3.punktu, kas noteic, ka kriminālprocesu nedrīkst uzsākt, bet uzsākts process ir jāizbeidz, ja iestājies noilgums (lietas 1.sējums, 10.-19.lapa).

/pers. G/ Kriminālprocesa likuma 380.panta noteikumiem kriminālprocesa izbeigšanas gadījumā ar lēmumu, kāds paredzēts šā likuma 377.panta 3.punktā, persona netiek reabilitēta.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta trešās daļas noteikumiem likumīgā spēkā stājies lēmums par kriminālprocesa izbeigšanu uz nereabilitējoša pamata ir obligāts tiesai, kas izskata lietu par tās personas civiltiesisko atbildību, par kuru pieņemts attiecīgais nolēmums, jautājumā par to, vai noziedzīgā darbība vai bezdarbība notikusi vai to izdarījusi vai pieļāvusi tā pati persona.

Pirmās instances tiesa pamatoti secināja, ka no Izmeklēšanas daļas 2015.gada 26.marta lēmuma redzams, ka izmeklēšanas gaitā ir konstatēta atbildētāja vaina noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas un 180.panta pirmās daļas, izkrāpjot /Nosaukums A/budžeta naudas līdzekļus kopējā apmērā 5428,04 EUR, par kuru piedziņu no atbildētāja prasītāja labā ir celta konkrētā prasība.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 16.janvāra lēmumu ir noraidīta atbildētāja sūdzība par Izmeklēšanas daļas 2015.gada 26.marta lēmumu, ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018.gada 16.marta lēmumu atstāts negrozīts Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2018.gada 16.janvāra lēmums, atbildētāja sūdzība noraidīta (lietas 1.sējums, 67.-73., 75.-76.lapa).

Lēmumā par Kriminālprocesa izbeigšanu daļā pret atbildētāju atzīts, ka atbildētāja vaina ir pierādīta septiņās krāpšanas epizodēs, tostarp Lēmumā norādīts, ka /pers. A/ (tajā laikā /Nosaukums A//amats/), pamatojoties uz /Nosaukums A//amats/2007.gada 20.novembra pavēli Nr./numurs/, kopā ar citām /Nosaukums A/amatpersonām tika nosūtīts komandējumā uz /vieta/laikā no 2007.gada 19.novembra līdz 2007.gada 25.novembrim. Pēc atgriešanās no komandējuma 2007.gada 13.decembrī, nolūkā izkrāpt /Nosaukums A/ budžetam piešķirtos naudas līdzekļus, iesniedza /Nosaukums A/ avansa norēķinu Nr.4857 ar tam pievienotu nepatiesu (viltotu) izdevumus apliecinošu dokumentu - viesnīcas /Nosaukums B/ rēķinu Nr.4719 par summu UAH 18993,58. Faktiski /pers. A/ viesnīcā /Nosaukums B/ komandējuma laikā nav uzturējies. Tādā veidā, izkrāpjot /Nosaukums A/ budžeta naudas līdzekļus 1794 Ls (2553,90 EUR) apmērā, /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu atbilstoši Krimināllikuma 177.panta 1.daļai.

Lēmumā norādīts, ka /pers. A/ (tajā laikā /Nosaukums A//amats/), pamatojoties uz /Nosaukums A//amats/ 2008.gada 21.aprīļa pavēli Nr./numurs/, kopā ar citām /Nosaukums A/amatpersonām tika nosūtīts komandējumā uz /vieta/laikā no 2008.gada 20.aprīļa līdz 2008.gada 30.aprīlim. Pēc atgriešanās no komandējuma 2008.gada 20.augustā, nolūkā izkrāpt /Nosaukums A/ budžetam piešķirtos naudas līdzekļus, iesniedza /Nosaukums A/ avansa norēķinu Nr.3269 ar tam pievienotu nepatiesu (viltotu) izdevumus apliecinošu dokumentu - viesnīcas /Nosaukums B/ rēķinu Nr.5229 par summu UAH 12921,75. Faktiski /pers. A/viesnīcā /Nosaukums B/ komandējuma laikā nav uzturējies. Tādā veidā, izkrāpjot /Nosaukums A/ budžeta naudas

līdzekļus 359,25 Ls (511,17 EUR) apmērā, /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu atbilstoši Krimināllikuma 177.panta 1.daļai.

Apelācijas instances tiesa, ievērojot Civilprocesa likuma 96.panta trešās daļas noteikumus, Lēmumā par Kriminālprocesa izbeigšanu daļā pret atbildētāju konstatēto, ka komandējuma laikā no 2007.gada 19.novembra līdz 2007.gada 25.novembrim un no 2008.gada 20.aprīļa līdz 2008.gada 30.aprīlim atbildētājs viesnīcā /Nosaukums B/ nav uzturējies, bet prasītāja grāmatvedībai iesniedzis nepatiesus (viltotus) viesnīcas /Nosaukums B/ rēķinus par pakalpojumiem, nolūkā izkrāpt /Nosaukums A/ budžetam piešķirtos naudas līdzekļus, ar ko izdarīja noziedzīgu nodarījumu atbilstoši Krimināllikuma 177.panta 1.daļai, atzīst, ka apelācijas sūdzībā minētie maksājuma dokumenti nepierāda atbildētāja izdevumus par viesnīcas pakalpojumu izmantošanu.

Tiesai nav likumīga pamata, izskatot civillietu, pārvērtēt Lēmumā par Kriminālprocesa izbeigšanu daļā pret atbildētāju konstatēto par atbildētāja izdarīto noziedzīgo nodarījumu, tostarp noziedzīga nodarījuma izdarīšanas apstākļus, līdz ar to nav nozīmes apelatora norādei, ka civillietas materiālos (lietas 1.sējums, 31. un 35.lapa) atrodas kases ieņēmumu čeki par samaksātajiem viesnīcas pakalpojumiem, kas nav vērtēti Lēmumā par kriminālprocesa izbeigšanu daļā pret atbildētāju, un nav arī pamata atbildētāja lūguma apmierināšanai par lietas izskatīšanas atlikšanu pierādījumu pieprasīšanai no /vieta/ Valsts ieņēmumu dienesta.

Konstatētajos apstākļos nav nozīmes apelatora argumentam, ka minētie čeki Kriminālprocesā nav atzīti par viltotiem, un atbildētājs netika turēts aizdomās par nepatiesu kases ieņēmumu čeku iesniegšanu/Nosaukums A/grāmatvedībai.

[13] Ievērojot norādīto, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka Zemgales rajona tiesa pamatoti secināja, ka Kriminālprocesa lēmumos konstatētie apstākļi pilnībā pierāda atbildētāja zaudējumu atlīdzināšanas pienākumu, un pamatoti apmierināja prasību, tostarp daļā par zaudējumu 3065,60 EUR piedziņu. Atbildētāja /pers. A/ apelācijas sūdzība nav pamatota, prasība daļā par zaudējumu atlīdzības 3065,60 EUR piedziņu apmierināma pilnīgi, kā to pareizi atzinusi Zemgales rajona tiesa 2018.gada 21.septembra spriedumā.

[14] Saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu un Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos sešus procentus gadā no piespriestās, bet neatmaksātās summas.

[15] Ņemot vērā, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 4.punktu prasītājs, iesniedzot prasību tiesā ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, prasība par zaudējumu atlīdzības piedziņu ar pirmās instances tiesas spriedumu un apelācijas instances tiesas spriedumu tiek apmierināta pilnīgi kopējā summā 5428,04 EUR apmērā, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva 451,76 EUR (atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta ,,b" apakšpunktam) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 7,62 EUR, pirmās instances tiesā 6,43 EUR (lietas 1.sējums 2.lapa), apelācijas instances tiesā 1,19 EUR (lietas 1.sējums 226., 258.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 3.punktu no atbildētāja prasītāja labā piedzenami prasītāja tiesāšanās izdevumi - izdevumi par dokumentu tulkošanu 65,34 EUR (lietas 1.sējums, 250., 251.lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Ievērojot izklāstīto, saskaņā ar Civilprocesa likuma 432., 433., 434.pantu, Zemgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

prasību daļā par zaudējumu atlīdzības 3065,60 EUR piedziņu apmierināt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, zaudējumu atlīdzību 3065,60 EUR un tiesāšanās izdevumus 65,34 EUR. Piedzīto summu samaksa veicama kontā Nr./konta numurs/, Valsts kase.

Noteikt /Nosaukums A/tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt 6% gadā no piedzītās, bet nesamaksātās zaudējumu atlīdzības summas.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 451,76 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu 7,62 EUR.

Noteikt /pers. A/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas/pers. P/ tiesā Civilprocesa likuma 451., 452.pantā paredzētajos gadījumos trīsdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas datuma, iesniedzot kasācijas sūdzību Zemgales apgabaltiesas Aizkraukles tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) S.Maršāne
Tiesnese (paraksts) I.Skudra
Tiesnese (paraksts) I.Belicka